

Per la democràcia, quin estat?

written by Pau Miserachs | 16 de maig de 2018

Costa d'entendre l'evolució de la democràcia i de l'Estat en la nostra societat que es mou entre el que és racional, arbitrari i imaginari. Competitivitat i rivalitats divideixen les societats i els pobles.

És la societat el resultat d'un fenomen natural o d'una concepció artificial, com es preguntava Durkheim? Ve la vida col·lectiva d'una associació i de la divisió del treball? Es pot parlar de poble on hi ha divisió, sigui natural o sigui artificial?

Però cap autoritat està fundada en la naturalesa de les coses, com tampoc està basada en la naturalesa humana, per contenir gèrmens antisocials. Hobbes distingeix entre la sociabilitat humana i la societat política.

Existeix la igualtat davant el perill i, segons Hobbes, la desigualtat permet el funcionament de l'autoritat, la qual cosa permet establir causes permanents de conflicte.

La desigualtat natural origina disputes pel poder i la gestió del comú, amb menyspreu uns dels altres, amb una voluntat de destruir que atomitza la societat. Les rivalitats poden orientar als enfrontaments i el conflicte.

La competitivitat entre pobles obliga a una certa disciplina que pot ser construïda per la llei impositiva com un ordre homogeni. És en aquest procés que entra l'estat.

L'estat és així una unitat artificial i opera com a tal a través dels òrgans que exerceixen les seves diferents funcions que són també expressió del poder. Fou Montesquieu qui va introduir l'expressió «poders de l'estat».

Parlar de les funcions de l'estat és molt més realista que del poder de l'estat. L'estat pot afeblir el poder dels governants, com aparell d'oposició que no sempre s'expressarà en seu parlamentària.

En els sistemes de pluralitat de partits efectiva, amb la fragmentació dels grups i la necessitat de fer i refer majories inestables, els governs poden tenir una vida molt curta i precària, excepte si compten amb pactes d'estabilitat.

L'estabilització parlamentària està ben estructurada amb un nombre limitat de grans partits, ja que la proliferació de partits contribueix a la inestabilitat.

Un parlamentarisme racional, amb majories estables, encara que no sigui homogènia, és el règim ideal a la sortida d'una dictadura, i és el que es va intentar fer a l'Estat espanyol el 1978, sense comptar que existia una administració creada per la dictadura com a poder jeràrquic vertical i sense depurar.

La democràcia i la societat política van néixer a Espanya sense permetre el normal funcionament de les tasques de govern. Els conflictes normalment s'haurien de resoldre per via del pacte i la negociació política en lloc de passar per la via judicial. La política no pot quedar en mans de la justícia, ni el govern pot delegar en la justícia per resoldre les seves diferències.

El presidencialisme que sembla practicar el govern majoritari actual, si no és un cert autoritarisme, correspon a un poder polític fort que hauria de permetre una forma de democratització orientada al progrés social en llibertat.

Aquest sistema té els seus avantatges i els seus desavantatges segons el país on s'apliqui. L'important és que els deliberants no ocupin càrrecs a l'administració i que no existeixi supremacia d'un organisme sobre d'altre.

Però a més, amb el ressorgiment de les comunitats polítiques naturals, com Catalunya, apareix una peça fonamental per a la instauració de la democràcia a la sortida d'una dictadura per evitar una dictadura disfressada.

La democràcia necessita una àmplia cooperació ciutadana amb capacitat de destituir el poder executiu, excepte que els nomenaments hagin sigut fets per via parlamentària.

La democràcia exigeix crítica del poder per evitar que caigui en l'arbitrarietat.

Una democràcia viable sempre és possible si es practica la fiscalització de les tasques de govern, la funció legislativa és exercida per la cambra parlamentària que hagi estat elegida en eleccions generals per sufragi universal.

En la formació del Parlament cal evitar el pluripartidisme desintegrador i antidemocràtic, però sense coartar la vida als partits.

Com a condició indispensable, la democràcia ha de garantir els drets inviolables de l'individu i els especialment relacionats amb la formació de l'opinió pública que ha de ser lliure, perquè la democràcia seria una enganyifa si el ciutadà no comptés amb els mitjans adequats per a conèixer els elements que integren els problemes sobre els quals han de prendre decisions.

La veu dels candidats no és suficientment creïble en els moments electorals, sobretot si pretenen la permanència i repetir la seva funció. Les opinions a contrastar han de ser favorables i contràries. La unanimitat imposada, la manca de diàleg, la impossibilitat d'intercanviar parers no falsejats deformen la informació, converteixen el poder en irresponsable.

Controlar la llibertat d'informació ha estat sempre la primera preocupació de tots els sistemes antidemocràtics, per molt que

es disfressin de democràcies. La informació jugulada arriba a la ciutadania com una càrrega destructora de la mateixa manera que l'autocensura destrueix la llibertat d'informació.

L'Estat ha d'organitzar-se i treballar en un règim democràtic i adequar els seus sistemes i mètodes als del respecte, la comprensió, la tolerància, el diàleg i l'equitat, principis bàsics de tota democràcia units a la garantia dels drets humans i la justícia social.

Com a societat artificial per servir els interessos i preocupacions ciutadanes, l'Estat ha de practicar la igualtat i acceptar que compleix una funció social i no és un poder oposable a la democràcia, la vida parlamentària, les tasques de govern i l'administració de justícia.

Amb molta raó diu el nou president democràtic de la Generalitat, Quim Torra, que ell es deu als acords del Parlament quan comença a rebre indicacions del govern de l'Estat sobre què pot i què no pot fer.

La democràcia catalana no és un ordre de regularitat administrativa rutinari i metòdic; no té res a veure amb l'autoritarisme de l'Estat i tampoc és una potència enemiga d'Espanya quan el que vol Catalunya és crear benestar per a tots els que viuen i treballen a Catalunya reconeixent el dret del poble a governar a través dels seus diputats i les entitats socials.